

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

РЕГИОНАЛНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ - ХАСКОВО

УТВЪРДИЛ:

ИСКРА МИХАЙЛОВА

МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Съгласувано с:

ЧАВДАР ГЕОРГИЕВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР

П Л А Н

за контролната дейност на РИОСВ - Хасково през 2014 г.

ДИМИТЪР ИЛИЕВ

Директор на РИОСВ- Хасково

Съгласували:

Ганя Христова

Директор на дирекция „ПОС”

Ваня Димитрова

Началник на отдел „ККД”

Съдържание

1. Обхват на плана
 - 1.1. Период от време и географска област
 - 1.2. Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, вкл. организационна структура
 - 1.3. Национални политики, приоритети и законодателство
2. Околна среда, дейности и инсталации
 - 2.1. Състояние на околната среда - екологични проблеми в района
 - 2.2. Контролирани дейности
 - 2.3. Контролирани инсталации
 - 2.3.1. Въздействие върху околната среда и изпълнение
 - 2.3.2. Съответствие със законодателството
3. Изпълнение на плана за преходната година
 - 3.1. Целите, които е трябвало да постигнем
 - 3.2. Изходна информация и резултати
 - 3.3. Оценка
4. Планирано изпълнение за годината
 - 4.1. Приоритети
 - 4.2. Цели
 - 4.3. Процедури за планови и извънпланови проверки
 - 4.4. Процедури за координиране с други контролни органи
 - 4.5. Процедури за преглед/актуализация

Приложение : Таблична част (таблици във формат Excel)

1. Регистри на обектите за контрол
 - 1.1. Регистър на всички обекти, подлежащи на контрол и проверки от РИОСВ
 - 1.2. Списък на планираните обекти за контрол през 2014 г.
2. Планирани проверки по компоненти и фактори на околната среда
 - 2.1. Въздух
 - 2.2. Води
 - 2.3. Почви
 - 2.4. Управление на отпадъците
 - 2.5. Защитени територии, защитени зони, биологично разнообразие и генетично модифицирани организми
 - 2.6. Контрол по предотвратяване на промишлено замърсяване
 - 2.7. Комплексни проверки

Текстова част

1. Обхват на плана

1.1. Период от време и географска област

Планът за контролната дейност на РИОСВ – Хасково обхваща периода от 01.01.2014 г. до 31.12.2014 г.

РИОСВ - Хасково осъществява контрол и мониторинг на околната среда на територията на Хасковска и Кърджалийска области, с изключение на общ.Тополовград, обл.Хасково и общ.Ардино, обл.Кърджали. Общата площ, контролирана от РИОСВ-Хасково е 4814 км² .

В географско отношение контролираната територия е твърде разнообразна като релеф, включващ части от Горнотракийската низина, Източни Родопи и Сакар планина и долните течения на р.Марица, р.Арда и р.Тунджа.

Контролираната част от област Хасково е разположена в централната част на Южна България. Тя включва 240 населени места, организирани в 10 общини. Населението на територията е 230 567 души. Северната и централната ѝ част е заета от Горнотракийската низина и се характеризира с обширни приречни ниски земи и високи подпочвени води, които благоприятстват интензивното използване на селскостопанските площи. Водните ресурси на територията се формират главно от оттока на р.Марица и нейните притоци р.Харманлийска, р.Банска и др. На юг обширна част от областта е заета от ниските разклонения на Източните Родопи и западните склонове на Сакар планина. Източните Родопи са една уникална територия, отличаваща се с богат растителен и животински свят. Силното средиземноморско влияние, геоложкото минало на планината и особеностите на местния бит и култура са спомогнали за формирането и съхраняването на разнообразни хабитати, а това е довело до изключително високо биологично разнообразие. В района има 45 защитени територии, от които един поддържан резерват, 17 защитени местности и 27 природни забележителности. В близост до тях няма големи промишлени обекти. Големи пространства от тези планински области са покрити с бедни скелетни почви и са обезлесени. Селскостопанските култури тук са главно тютюн и много малко други растителни видове. В областта са разкрити находища на полиметални златосъдържащи руди, на нерудни полезни изкопаеми – варовик, мрамор и глина. Добивът на оловно-цинкови руди е ликвидиран, но в редица случаи все още оказва негативно въздействие върху околната среда. Природните и географски дадености на областта са обусловили развитието на производството на цимент, на азотни торове, машиностроенето, хранителновкусовата и други промишлености, дърводобивът и дървообработващата промишленост, обувната промишленост, шивашката и трикотажна промишленост. Хранително-вкусовата промишленост е представена от хлебопроизводство, сладкарство, месопреработвателни предприятия, пивопроизводство, млекопреработване, тютюнева и консервна промишленост. В последните години се наблюдава ускорено развитие на винопроизводството, на животновъдството (най-вече на крави и патици) и др. Най-голям индустриален център е гр. Димитровград, където са съсредоточени обекти на енергетиката, химическата и добивната промишленост. Особеностите на климатичните и метеорологичните фактори, розата на ветровете и релефът в района оказват съществено влияние върху разпространението на атмосферните замърсители. В атмосферния въздух на град Димитровград са регистрирани наднормени нива на серен диоксид и ФПЧ₁₀. Източници на емисиите от серен диоксид са топлоцентралите от енергиен комплекс “Марица Изток” и ТЕЦ “Марица 3” АД, Димитровград. За намаляване и ограничаване на замърсяването със серен диоксид през 2012 г. ТЕЦ“Марица 3”АД, Димитровград въведе в експлоатация сероочистваща инсталация. Въпреки това и през 2013 г. в Димитровград бяха регистрирани 57 превишения на средночасовата норма и 5 превишения на средноденонощната норма за серен диоксид.

В контролираната част от област Кърджали живеят 139 928 души. Тя обхваща 418 населени места в 6 общини – Кърджали, Момчилград, Крумовград, Черноочене, Джебел и Кирково. Контролираният район заема по-голямата част от Източните Родопи. Релефът е предимно планински и полупланински. Теренът на областта се прорязва от горното и средното течение на р.Арда, заедно с нейните притоци р.Върбица, р.Крумовица и р.Перперек. По долините на тези реки са най-плодородните земи и най-големите селища. На р.Арда са изградени три от най-големите язовири в страната - яз.,„Кърджали, яз.,„Студен кладенец" и яз.,„Ивайловград”. Районът се характеризира с богатото разнообразие на растителния и животински свят. Срещат се редки и изчезващи видове, включени в Червената книга на България, ендемити и реликти и изобилие от ценни лечебни растения. Обявени са 32 защитени територии, в т.ч. резерват „Вълчи дол”, 3 поддържани резервата, 9 защитени местности и 20 природни забележителности. Върху тях не се оказва натиск от близко разположени големи промишлени обекти. Икономиката на областта се определя от добива и преработката на минерални суровини, на полиметални руди (производство на благородни метали), металообработването, машиностроенето, текстилната промишленост, дървопреработването, мебелната индустрия, хранително-вкусовите предприятия и тютюнопроизводството за населението извън градовете. Основен проблем за района до края на 2011 г. беше замърсяването на атмосферния въздух със серен диоксид, олово и кадмий, като основен източник за това беше дейността на „ОЦК“ АД, Кърджали. От началото на 2012 г. производствената дейност на дружеството е прекратена. Новият собственик на производствената площадка и оборудването е предприел действия за модернизация и възобновяване на производството.

1.2 Задачи, компетенции и задължения на РИОСВ, вкл. организационна структура

РИОСВ – Хасково изпълнява регулиращи, информационни и контролни функции.

При осъществяване на регулиращите функции РИОСВ - Хасково разработва или участва в разработването на документи в областта на опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси и провежда на регионално равнище дейности, свързани с политиката на държавата в тази област, като изпълнява следните основни задачи:

- участие в различни видове комисии, експертни, технически и др. съвети;
- произнасяне, утвърждаване или съгласуване в съответствие с нормативните изисквания на: общинските програми за намаляване нивата на замърсителите на атмосферния въздух, както и общинските оперативни планове за действие съгласно изискванията на ЗЧАВ;
- режими на ползване на биологични ресурси и др.

При осъществяване на информационните функции РИОСВ - Хасково изпълнява следните задачи:

- организира процеса на достъп на обществеността до информацията за околната среда, като предоставя информация, поддържа регистри и бази данни, интернет страницата на инспекцията, издава информационни материали и др.;
- организира кампании за повишаване на общественото съзнание и култура в областта на околната среда и тяхното провеждане на регионално ниво;
- включва обществеността в процеса на вземане на решения, свързани с опазване на околната среда.

Контролните функции на РИОСВ - Хасково включват осъществяването на превантивен, текущ и последващ контрол, свързан с прилагането на нормативните актове, регламентиращи качеството на компонентите на околната среда и факторите, които ѝ въздействат.

Превантивният контрол се осъществява съобразно законовите и подзаконовите нормативни актове за:

1. предотвратяване от замърсяване или увреждане и възстановяване на околната среда от замърсяване или увреждане чрез процедурите по преценка и издаване на решение по ОВОС и ЕО, по издаване на комплексни разрешителни, разрешителни по чл.104 от ЗООС, координиране на планове и програми във връзка с ограничаване на емисиите на определени производства и дейности и др.

2. опазване на водите от замърсяване чрез участие в процедурата по издаване на разрешителни за заустване, чрез участие в инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни и приоритетно опасни вещества и др.

3. спазване на изискванията за осигуряване на екологосъобразно управление на отпадъците чрез издаване на разрешения, регистрационни документи;

4. опазване на елементите на Националната екологична мрежа и биологичното разнообразие, както и устойчивото използване на биологичните ресурси чрез: извършване на ОС на инвестиционни предложения, планове, програми и проекти; изготвяне на становища за дейности в защитени територии и защитени зони; становища по проекти за планове за управление на защитените територии и защитени зони; участие в процедурите по предложения за обявяване и промени на елементи от Националната екологична мрежа; регистрация на видовете по чл. 91 от ЗБР; участие в мониторинга на биоразнообразието и биологичните ресурси и др.

5. опазване качеството на атмосферния въздух чрез контрол по разработването и изпълнението на общинските програми за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и др.

При осъществяване на функциите по текущия и последващ контрол РИОСВ - Хасково извършва проверки, наблюдения и възлага извършване на анализи от лабораториите към ИАОС за:

1. опазване на водите по отношение на количеството и състава на заустваните отпадъчни води, изпълнението на условията в издадените разрешителни за заустване и комплексни разрешителни и др.;

2. опазване на почвите по отношение на: замърсяването с вредни вещества, оползотворяването на хумуса, рекултивацията на нарушени терени и др.

3. управление на отпадъци по отношение на: лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъци; експлоатацията, закриването и следексплоатационните грижи на съоръженията и инсталациите за оползотворяване, рециклиране и обезвреждане на отпадъци; трансграничния превоз на отпадъци и др.;

4. опазването на биологичното разнообразие и устойчивото използване на биологичните ресурси чрез: спазването на режимите за защитените територии и защитени зони; опазването на защитените растителни и животински видове и техните местообитания; изпълнението на програмите и проектите, включени в плановете за управление на защитени територии; охраната на резервати и др.;

5. реализация на устройствените планове и на инвестиционните предложения по отношение на: изпълнението на условията и мерките в решенията по ОВОС и в решенията за преценяване на необходимостта от ОВОС; становищата по ЕО и решенията за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО; изпълнението на условията в комплексните разрешителни; изпълнението на условията в издадените решения по оценки за съвместимост и др.;

6. управление на опасни химични вещества и смеси по отношение на: изискванията към предприятията с нисък и висок рисков потенциал; изискванията за съхранение, за предоставяне

на информация, за нотификация на класификацията и етикетирането на опасните химични вещества и смеси и др.;

7. опазване на въздуха по отношение на: концентрацията на основни и допълнителни показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух; емисиите на вредни вещества, изпускани в атмосферата от неподвижни източници, в т.ч. на вещества, нарушаващи озоновия слой и флуорирани парникови газове; пускането на пазара и/или употребата на бои, лакове и авторепаратурни продукти; източниците на неорганизираните емисии, на неприятни миризми и др.;

8. промишлените източници на шум и други вредни физични фактори, както и състоянието на техническите средства за намаляване на вредното им въздействие;

9. спазването на условията от издадени разрешения и наличието на ГМО в противоречие със Закона за ГМО.

Организационна структура – обхват

РИОСВ – Хасково е регионално поделение на МОСВ, създадена в съответствие с Правилника за устройството и дейността на РИОСВ (ДВ бр.103/2011г). Численият състав на инспекцията към момента е 38 души (1 незаета бройка), в т.ч. директор, обща администрация 9 бр. и специализирана – 28 бр. Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на директора на РИОСВ, създава условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване. Специализираната администрация се състои от две дирекции - „Контрол на околната среда” и „Превантивна дейност”.

Административна структура на РИОСВ – Хасково

1.3. Национални политики, приоритети и законодателство

Политика: Намаляване на вредните емисии в атмосферата и подобряване качеството на атмосферния въздух

Приоритети:

✓ Изпълнение на мерките от Националната програма за намаляване на общите годишни емисии на серен диоксид, азотни оксиди, летливи органични съединения и амоняк в атмосферния въздух. Целта е изпълнение на поетите от страната ангажименти с Договора за присъединяване за достигане на национални тавани за определени замърсители, подобряване на качеството на атмосферния въздух в населените места, намаляване на трансграничния пренос

на замърсители. Ще бъде засилен контролът върху обектите с най-голям принос в емисиите на серен диоксид, азотни оксиди и в района на Димитровград – ТЕЦ „Марица 3“ АД и „Неохим“ АД, Димитровград.

✓ Предвид продължаващото несъответствие с нормите за качество на атмосферния въздух по някои замърсители (най-вече фини прахови частици - ФПЧ) и изтичащите срокове на действие на повечето от общинските програми на Кърджали (изтече през 2013 г.) и Димитровград и Хасково (със срок 2014 г.) през 2014 г. ще бъде приоритет методическото подпомагане на общините при актуализация, както и упражняване на контрол по изпълнението на мерките от програмите.

Политика: Оценка, управление и опазване на водите

Приоритети:

✓ Финансиране и изпълнение на екологични инфраструктурни проекти със средства от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) - довършване на довеждащи и главни колектори и на канализационни мрежи за агломерации с над 2000 еквивалентни жители, довършване на малки водопроводни проекти; финансиране или съфинансиране на обекти, изпълнявани със средства от Програма ИСПА, ФАР, и др. РИОСВ-Хасково ще подпомага и съдейства изцяло за своевременното провеждане на приложимите процедури и издаване на съответните съгласувателни документи според екологичното законодателство.

✓ Изпълнение и актуализация на Плановете за управление на речните басейни (2009-2015 г.), които са основен инструмент за интегрирано управление на водите. Цялостната контролна дейност на РИОСВ-Хасково ще бъде насочена към изпълнение на целите в Плановете за управление на басейна на р.Марица и на р.Арда. Ще вземем активно участие и в процеса на актуализация на ПУРБ с предоставяне на информация и становища в рамките на дейността на РИОСВ.

Политика: Устойчиво управление на отпадъците - интегрирана система за управление на отпадъците и опазване на почвите

Приоритети:

✓ Продължаване изграждането и развитието на цялостна инфраструктура за третиране на отпадъците в страната – регионални системи, включващи съоръжения за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на различните видове отпадъци, образувани в страната. През 2014 г. ще продължи изпълнението на проекта по Оперативна програма «Околна среда 2007-2013 г.» за разширение на Регионално депо за ТБО с.Гарваново, общ.Хасково, включващо изграждане на сепарираща инсталация, площадка за компостиране на биоотпадъци и инсталация за рециклиране на строителни отпадъци. Предстои финализиране на строителството и въвеждане в експлоатация на сепарираща инсталация към Регионално депо за ТБО гр.Харманли.

✓ Въвеждане и развитие на общинските системи за управление на биоотпадъците, в съответствие с изискванията на Наредба за третиране на биоотпадъците и Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, за прилагане на системи за разделно събиране и рециклиране на биоотпадъците (хранителните и зелените отпадъци, като част от потока битови отпадъци), които да осигурят постигането на целите за рециклиране на битовите отпадъци и целите за ограничаване на количествата депониране биоразградими отпадъци.

✓ Осигуряване на финансиране и изпълнение на екологични инфраструктурни проекти със средства от Предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС) - довършване на депа за твърди битови отпадъци или разширение на съществуващи регионални депа, които са останали без възможност за финансиране по ОП „Околна среда 2007 – 2013 г.“ - РЦУО - Кърджали; рекултивация на стари общински депа – Свиленград, Любимец,

Симеоновград, Димитровград (съответстващи на изискванията на ПМС № 209 / 20.08.2009 г.); финансиране или съфинансиране на обекти, изпълнявани със средства от Програма ИСПА, ФАР, и др. Приоритет за РИОСВ –Хасково ще бъде съгласуването на проектите за финансиране (становища и др.) и контрол при изпълнение на предвидените СМР и други дейности.

Политика: Съхраняване, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичните им ресурси

Приоритети:

✓ Продължаване изпълнението на проекти в сектор „Биоразнообразие” (със средства, осигурени предимно от ОПОС), по които се извършват приоритетни дейности, с важно значение за успешното изграждане и поддържане на Националната екологична мрежа. За РИОСВ-Хасково това изисква през 2014 г. изпълнение в срок и пълен обем на заложените дейности по процедура BG161PO005/11/3/3.2/05/27 приоритетна ос 3 „Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие за резервати и поддържани резервати за проект „Реализиране на дейности по опазване, поддържане и възстановяване на местообитания и популации на видове на територията на резерват „Вълчи дол” и поддържани резервати” „Женда”, „Борака” „Боровец” и „Чамлъка”. Проектът се осъществява по ОПОС, стартира през 2102 г. и е със срок на изпълнение до март 2015 г., като основните дейности са заложи за изпълнение през настоящата година. Успешната му реализация ще осигури пряко поддържане на Националната екологична мрежа (защитените територии в териториалния обхват на инспекцията), както и подпомагане и възстановяване на популации на животински и растителни видове.

✓ Доизграждане, поддържане и управление на Националната екологична мрежа от защитени територии и зони, с цел обезпечаване на териториална защита, съхранение, укрепване и възстановяване на екосистеми, местообитания, видове и генетичен материал. За териториалния обхват на РИОСВ – Хасково през 2014 г. не се предвижда промяна в екологична мрежа от защитени територии и ЗЗ с изключение обявяване на 1 нова ЗМ, която фактически ще представлява актуализация на съществуваща, бракувана през 2013 г. ЗТ. Основната дейност на направлението ще бъде насочена по актуализация на съществуващите ЗТ и отразяване и изпълнение дейности по очакваните 11 Заповеди за обявяване на ЗЗ (части или цели зони) по Директивата за местообитанията, които за региона на РИОСВ-Хасково обхващат обща площ над 4500км².

✓ Разработване на планове за управление на защитени територии и защитени зони, с цел обезпечаване с инструмент за управление на най-значимите защитени територии и зони. За годината е заложено разработване и придвижване на процедури по приемане планове за управление на резерват „Вълчи дол” и поддържани резервати” „Женда”, „Борака” „Боровец” и „Чамлъка”, като основна задача от проекта по ОПОС.

Политика: Оценка и управление на въздействието върху околната среда

✓ Национален приоритет е осигуряване на ефективен контрол и подобряване на системата за управление на устойчивите органични замърсители - прилагане на Регламент (ЕС) 850/2004 за устойчивите органични замърсители (УОЗ) и мерките, заложи в актуализирания Национален план за действие по управление на УОЗ по Стокхолмска конвенция. Планирани са 3 проверки на пускатчи на пазара изделия, потенциално съдържащи УОЗ.

Политика Усъвършенстване на националната система за мониторинг на околната среда и информационна обезпеченост

✓ Основен приоритет е обновяване и усъвършенстване на информационните системи за мониторинг на околната среда. РИОСВ – Хасково въвежда информация в Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите, верифицира данните в Националния регистър за изпускане и пренос на замърсители, базите данни за подсистемите на

НСМОС за атмосферния въздух и предоставя информация за редица други регистри и бази данни.

Политика Усъвършенстване на контрола и повишаване на общественото съзнание и култура по въпросите на околната среда

✓ Усъвършенстване и прилагане на ясни правила и процедури за равнопоставеност и откритост при контролната дейност за прилагане и налагане на националното законодателство в областта на околната среда с цел постигане на напредък в осигуряването на по - ефективно прилагане на регионално ниво на законодателството по околна среда, в съответствие с Препоръката на ЕС за определяне на минимални критерии за инспекции и въведените нови изисквания относно инспекциите на промишлените инсталации с Директивата на ЕС за индустриалните емисии. За тази цел РИОСВ изготвя и публикува на сайта си План за контролната дейност на инспекцията, както и доклади за проведени проверки на всички оператори с КР, както и всички доклади за комплексни проверки на други обекти.

Законодателство

През 2013 г. бяха издадени повечето наредби по приетия през 2012 г. нов Закон за управление на отпадъците. Основните цели на новите наредби са да се конкретизират правилата при управление на различните потоци масово разпространени отпадъци, за намаляване на образуването на отпадъци, ефективното им управление и използването на вторични ресурси от тяхното третиране.

Особено внимание е отделено върху разделното събиране и третиране на биоотпадъците, във връзка с процесите на компостиране, анаеробно разграждане или механично-биологично третиране и определянето на получените в резултат от третирането субстанции като продукт с определени качества, съобразно критериите за „край на отпадъка“.

Важен акцент е подобряването и оптимизирането на работата на организациите по оползотворяване на масово разпространени отпадъци и въведените системи за разделно събиране и оползотворяване, които се финансират на основата на принципа „отговорност на производителя“, включително на лицата, които изпълняват индивидуално целите за рециклиране на отпадъците от продуктите, които пускат на пазара. Целта е постигане на по-добри резултати при изграждането на реални системи за разделно събиране на отпадъците от населението.

Новата Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване транспонира Директива 2012/19/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. година относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване и въвежда нова допълнителна категория електрическо и електронно оборудване в обхвата си.

2. Околна среда, дейности и инсталации

2.1 Състояние на околната среда - екологични проблеми в района

Основните екологични проблеми на територията на РИОСВ - Хасково по опазване чистотата на атмосферния въздух са наднормените нива на фини прахови частици, отчетени от ръчния пункт „РИОСВ - Хасково“ в Хасково и автоматичните станции АИС „Раковски“ в Димитровград и АИС „Студен кладенец“ в Кърджали и на серен диоксид, отчетени от АИС „Раковски“ дори и след въвеждането в експлоатация на серочистващата инсталация (СОИ) към ТЕЦ „ Марица 3“ АД, Димитровград.

През изминалата година продължи замърсяването с ФПЧ10, което е регистрирано и в трите пункта, следящи качеството на атмосферния въздух, основно през есенно-зимния период. Като основна причина за това може да се посочат горивните процеси в битовия, търговския и административния сектор с употребата на твърдо гориво, линейните и подвижните точкови

източници на емисии – пътища, магистрали, улична мрежа в населените места, автомобилният транспорт. Принос имат и климатичните условия през есенно-зимния период – безветрие и мъгли.

Предстои актуализиране на общинските програми за КАВ за Общините Кърджали, Димитровград и Хасково, като РИОСВ – Хасково ще оказва необходимата методическа помощ и съдействие на общинските органи, съобразно своите компетенции.

Състоянието на повърхностните водни тела се определя като добро или лошо, на базата на по-лошата от оценките за химично и екологично състояние.

Химичното състояние се оценява в два класа – добро и лошо, като се разглеждат т.нар. приоритетни вещества (Pb, Cd, Ni, Hg). Провежданият от БДУВ ИБР Пловдив мониторинг за 2012 г. установява лошо химично състояние на р.Марица от р.Чепеларска до р.Сазлийка, яз.,„Студен кладенец“ и р.Арда от р.Крумовица до яз.,„Ивайловград“.

За оценка на екологичното състояние се разглеждат биологични, хидроморфологични и физико-химични елементи. Водещи за определяне на състоянието са биологичните елементи.

На територията, контролирана от РИОСВ – Хасково за 2012 г. са установени следните участъци с лошо състояние на водните тела:

- **р.Марица от гр.Димитровград до границата**– лошото състояние се дължи на заустване на битови отпадъчни води от Димитровград, Симеоновград, Харманли, Любимец и Свиленград и промишлени отпадъчни води на „Неохим“АД, Димитровград. Очаква се въведената в края на 2011 г. ГПСОВ Димитровград да доведе до подобряване на състоянието на водното тяло;
- **р.Банска средно и долно течение** – отпадъчни води от населени места и Северна индустриална зона на гр. Хасково, чиито отпадъчни води се третират в ПСОВ на Пивоварна Хасково на „Каменица“АД, гр.Пловдив. За гарантиране спазване на нормите за заустваните води дружеството е планирало изграждане на допълнително анаеробно стъпало през 2014 г.;
- **р.Харманлийска и притоци до устие** – лошото екологично състояние се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води от гр.Хасково, Харманли и други населени места. През следващите години се очаква подобряване на състоянието на водното тяло след въвеждането в експлоатация на ГПСОВ - Хасково през 2011 г.;
- **р.Арда след яз.Кърджали и яз. Ивайловград** – този участък е в лошо екологично и лошо химично състояние. Това се дължи на заустване на руднични води от ликвидираните мини „Маджарово“;
- **яз.,„Студен кладенец“** – лошото състояние се дължи на заустване на промишлени и битови отпадъчни води. Като най-силно е замърсен участък от язовира може да се определи опасната част, където се заустват непречистените води от канализацията на гр.Кърджали, както и замърсени атмосферни води от временните депа за опасни отпадъци на ОЦК-Кърджали. В този участък има голямо количество утайки с високо съдържание на тежки метали и органични вещества, натрупани през последните десетилетия В края на 2013 г. стартира изпълнението на проект за ПСОВ и В и К мрежа на гр.Кърджали.

Поради прекратяването на строителството на Регионален център за управление на отпадъците Кърджали по програма ИСПА възникна сериозен екологичен проблем в близост до гр.Кърджали. Запълнена е временната площадка - собственост на община Кърджали, за съхраняване на битовите отпадъци до изграждането на депото и е започнало неправомерно натрупване на големи количества битови отпадъци на съседни терени, с начин на трайно ползване „зеделски земи“ и „държавен горски фонд“. Складираните отпадъци от 8 общини замърсяват почвите, подземните и повърхностните води в района.

Създадени са три регионални сдружения, включващи всички общини от регионите по чл.49, ал.9 от ЗУО. През 2013 г. общините отделят допълнителни финансови средства, във вид на отчисления, за дейности по изграждане на нови съоръжения за третиране на битови отпадъци и отчисления за дейностите по закриване и след експлоатационни грижи на депата. Все още към регионалните депа не са изградени инсталации за сепариране и компостиране на битови и биоразградими отпадъци. Допълнителните съоръжения за предварително третиране на отпадъците ще осигурят устойчиво управление на отпадъците, отклонявайки рециклируеми и оползотворяеми отпадъци от депата.

От общо 16 общини контролирани от РИОСВ Хасково, в три общини са изградени и функционират системи за разделно събиране на отпадъци от опаковки. Но некоректното изпълнение на договорните отношения на „Екоресурс България“ АД с четири общини в региона е причина за прекратяване на договорите с тази организация след отказ от МОСВ за издаване на разрешение на организацията за оползотворяване на отпадъци от опаковки.

Независимо от това, че почти всички населени места са обхванати в система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, често се констатира образуване на нерегламентирани сметища.

Като проблем в региона се очертава неспазването на сроковете предвидени за закриване на депата, несъответстващи на изискванията на Наредба №6. Община Димитровград депонираше голяма част от отпадъците си на старото общинско депо за битови отпадъци и взеше до регионално депо само част от събраните битови отпадъци, за което на общината е наложена имуществена санкция.

На територията на инспекцията съществуват девет депа за производствени и опасни отпадъци на фирми от отраслите енергетика, химическа промишленост, цветна металургия. Операторите на депата притежават утвърдени Планове за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на нормативната уредба, които включват мерки и срокове за закриване и рекултивация. При контрола по изпълнение на условията на тези решения се констатира забавяне в изпълнението, поради финансово-икономически и организационни причини.

Екологичен проблем за региона контролиран от РИОСВ – Хасково беше дейността, извършвана от “ОЦК” АД, гр. Кърджали. През 2012 г. беше преустановено производството на работната площадка. Въпреки прекратената производствена дейност разположените на площадката огромни „временни“ депа за опасни отпадъци продължават да са източник на значително замърсяване с неорганизираните емисии на въздуха в района, на почвите, а и на водите на съседния яз. „Студен кладенец“.

Влошено е екологичното представяне и на „Неохим“ АД, Димитровград, чиято дейност води до наднормени емисии във въздуха, водите, не се изпълняват в срок заложените мерки в плановете за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на нормативната уредба, както и условия от КР.

Проблем за региона на РИОСВ – Хасково в последните години са ИП за добив на скалооблицовъчни материали за действащи геоложки площи и такива, които са защитили геоложки доклад, но са в процедура за получаване на концесия за добив, а в същото време не са проведени процедурите по ОВОС или ЕО. Голяма част от тях попадат и в Натура зона. Често добивите са незаконни, нерегламентирани, извършвани в минали години, като на практика са унищожени ценни местообитания. Този проблем се проявява най-силно в община Ивайловград, където силното търсене на скалооблицовъчни материали и ниската трудова заетост в района задълбочи тенденцията за разширяване на кариерните дейности, както на узаконените, така и на нерегламентираните такива. За намаляване и предотвратяване на отрицателното въздействие на тези дейности се поставят условия в издадените Решения за преценяване необходимостта от

ОВОС, решения по ОВОС или Становища по ЕО. Спазването на условията се контролира планово от РИОСВ - Хасково.

В териториалния обхват на РИОСВ – Хасково попадат цели или части от общо 23 защитени зони от националната екологична мрежа Natura 2000, с обща площ над 5400 км² (над половината от територията на РИОСВ – Хасково). През 2013 г. се увеличиха значително ИН по програми и проекти свързани предимно с ОП “Развитие на селските райони”, като в много случаи изискванията по тази програма противоречат на изискванията за опазване предмета и целите на защита в ЗЗ. Например често срещан проблем е искането за почистване на пасища от храстова и дървесна растителност, противоречащо на конкретните забрани в Заповедите за обявяване на съответните ЗЗ. Практически няма възможност за осъществяване на теренна проверка за всяко едно ИН. В същото време все още няма официален документ, отразяващ картираните местообитания в ЗЗ.

Общото състояние на околната среда в региона и резултатите от контролната дейност на РИОСВ – Хасково показват преобладаващо високо ниво на съответствие на обектите с действащото законодателство в областта на опазване на околната среда. Най-често неспазване на екологичните изисквания се констатира при заустваните отпадъчни води, по-рядко се доказват наднормени емисии на замърсители в атмосферния въздух. При някои от обектите се установява извършване на дейности с отпадъци без необходимите разрешителни или регистрационни документи по ЗУО, неводене на отчетност по отпадъците, неизпълнение в срок на плановете за привеждане в съответствие с нормативните изисквания на съществуващи депа и др. Почти няма нарушения на разпоредбите за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси. Инцидентно се установява нерегламентирано изкупуване на билки, неспазване на условия в решения по ОС, излагане на препарат на защитен вид. Останалите нормативни актове в областта на опазване на околната среда по правило се спазват от всички задължени лица.

2.2. Контролирани дейности

2.2.1. Въздействие върху околната среда и изпълнение

РИОСВ - Хасково осъществява контрол на предприятия – неподвижни източници на емисии, както и на обекти, използващи флуорирани парникови газове, вещества, които нарушават озоновия слой и летливи органични съединения.

Контролират се обектите с неподвижни източници на емисии - “Вулкан Цимент”АД, Димитровград, “Монек юг”АД, Кърджали, Фабрика за перлит и Фабрика за бентонит на “Ес енд Би Индастриъл Минералс”АД, Кърджали, “Пневматика Серта”АД Кърджали, “Тракия 2006”АД, Харманли, „Теклас – България“АД, Кърджали, асфалтовите бази. Контролът за спазване на нормите на изпусканите в атмосферния въздух емисии от тези обекти се осъществява чрез извършваните от операторите СПИ. Поради по-ниските емисии на замърсители и преобладаващото спазване на емисионните норми те са определени като обекти с нисък и среден риск.

Ежегодно се изпълнява одобреният от МОСВ план за проверка на обектите - източници на емисии на ЛОС. Основно се набляга на контрола на производителите на бои, както и на големите търговци на едро, при които степента на риск е по-голям. Тези обекти се планират за проверка и през 2014 г.

Във връзка с изменението на климата ежегодно се контролират обекти, работещи с големи количества озоноразрушаващи вещества съгласно Регламент (ЕО) №1005/2009 относно вещества които нарушават озоновия слой и Наредба за установяване на мерки по прилагане на Регламент (ЕО) 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове. Целта е намаляване на емисиите от парникови газове, изпускани в атмосферата от различните източници. Поради по-

ниския рисков потенциал проверки на обектите с наличие в тях на големи количества озоноразрушаващи вещества се извършват веднъж годишно или по-рядко.

Контролната дейност по опазване на водите обхваща всички обекти, формиращи отпадъчни води и заустващи в повърхностни водни обекти, като за определените със заповед на министъра на околната среда и водите емитери, включени в „Информационната система за разрешителни и мониторинг при управлението на водите“ контролът е задължително два пъти годишно. Като високо рискови се определят обектите, формиращи емисии на приоритетни и приоритетно опасни вещества, общи и специфични замърсители, заустващи значителни водни количества или с висока степен на замърсяване на водите. Сред тях са „Неохим“ АД, Димитровград, „Каменица“ АД, Пловдив (Пивоварен завод Хасково), „Галус“ АД, София (отглеждане и гушене на патици), ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград, площадката на ОЦК, Кърджали (въпреки липсата на отпадъчни води от производството), „Мусан“ ООД, гр.Джебел (добив и преработка на месо), „Голд ойл“ ООД, гр.Харманли, „Теклас България“ АД, гр.Кърджали (каучукови изделия за автомобилостроенето), „Катаржина естейт“ ООД, с.Мезек (винопроизводство), „Телиш“ АД, София, Винарна в с.Коларово), „Тера Тангра“ АД, Харманли (винопроизводство) и др.

РИОСВ – Хасково контролира веднъж годишно и заустването в повърхностни води на отпадъчни води от канализационните системи на населените места без действащи пречиствателни станции. Причиненото натоварване на водните тела с биогенни елементи влошава екологичното им състояние, особено за реките - приемници на непречистени отпадъчни води от населените места с над 10000 еквивалентни жители – Кърджали, Харманли и Свиленград. Значително отрицателно въздействие върху водите оказват и изпусканите отпадъчни води от канализационните системи на селищата с над 2000 еквивалентни жители, особено когато заустват в по-малки приемници – Момчилград, Крумовград, Джебел, Ивайловград, Любимец, Симеоновград. Тези населени места също нямат изградени градски ПСОВ.

Предприятията, изпускащи отпадните си води в канализационните системи на населените места не са включени в годишния план за проверки, те ще се контролират само при получени жалби и сигнали.

Контролната дейност по управление на отпадъците обхваща всички обекти, дейността на които попада в разрешителния и регистрационни режими по чл.35 от ЗУО. Поради големия обществен интерес през 2014 г. на по-засилен контрол ще подлежат лицата извършващи дейности с отпадъци от черни и цветни метали, като ще се следи ОЧЦМ, които нямат битов произход и представляват елементи на националната инфраструктура да бъдат предавани само от лица, при чиято дейност се образуват, при наличие на сертификат за произход и въз основа на писмен договор.

Съобразно приоритетите в националното законодателство и мерките за постигането им заложи в Националната програма за управление на дейностите по отпадъците в регистъра на проверяваните обекти се включват и всички значими замърсители, в това число:

- съоръжения обезвреждащи битови отпадъци – високо рискови обекти са двете регионални депа и старите общински депа, които подлежат на рекултивация;
- съоръжения обезвреждащи производствени и опасни отпадъци – високо рискови обекти са депата на ОЦК, Кърджали, „НЕОХИМ“, Димитровград и сгуроотвалите на ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград;
- инсталации за изгаряне на неопасни отпадъци, чрез оползотворяване на получената енергия – за отопление на оранжерии, собственост на „Зайчев и син“, ООД, Харманли в гр.Любимец и в гр.Харманли, които също са „високо рискови“ обекти;

- съоръжения за физикохимично третиране на опасни болнични отпадъци чрез микровълново обеззаразяване – три броя, собственост на МБАЛ „Света Екатерина Димитровград“ ЕООД и „Екостер“ ООД гр. Хасково;
- „Вулкан цимент“ АД, Димитровград – инсталация за оползотворяване на неорганични отпадъци, заменящи природни суровини, чрез влагането им в производството на различни марки цимент.

Новата Наредба за третиране на биоотпадъците определя минимални изисквания за управлението на биоотпадъците, както и критерии за качеството на компоста от биоотпадъци, включително изисквания за произхода на отпадъците и процесите на третиране. Тъй като на територията, контролирана от РИОСВ Хасково, все още няма изградени съоръжения за третиране на биоотпадъците за 2014 г. са предвидени проверки на лица (винопроизводство и зеленчукопроизводство), образуващи биоотпадъци, допустими за производство на компост.

На контрол подлежат физическите и юридическите лица, които произвеждат, пускат на пазара, употребяват, съхраняват и изнасят химични вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия с цел защита на човешкото здраве и опазване на околната среда. Като високо рискови са определени обектите, които произвеждат и/или съхраняват големи количества химикали - „Неохим“ АД, Димитровград, „Каменица“ АД, Пловдив (Пивоварна Хасково), ТЕЦ „Марица 3“ АД Димитровград, „Горубсо Кърджали“ АД, Кърджали, „Пневматика-Серта“ АД, Кърджали; дистрибуторите на химикали, които притежават големи складови наличности – „Химтекс“ ООД Димитровград; формулаторите на смеси „Лектра“ ООД Хасково и „Атълган“ ООД Кърджали. Тези обекти са планирани за проверка през 2014 г.

РИОСВ-Хасково контролира реализацията на проекти, планове и програми и инвестиционни предложения във връзка с предмета и целите на опазване на ЗЗ по НАТУРА 2000 съгласно Наредбата по ОС, както и по Закона за защитените територии – защитени територии, разглеждане на предложения за нови защитени територии; Закона за биологичното разнообразие – опазване на вековни дървета, видове по СИТЕS; дейности свързани с разрешителни издадени от МОСВ по Наредба 8/2003 за изключенията от ЗБР; Закона за лечебните растения – билкозаготвителни пунктове. Предвид характера на контролираните обекти и дейности в тях същите са категоризирани с “нисък риск” за въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

За изпълнение на тези цели в плана за 2014 г. са заложили проверки върху дейностите на собственици, ползватели, физически и юридически лица, осъществявани в ЗТ и в ЗЗ; свързани със защитени животни и защитени растения, с опазването на защитени дървета, ползватели на зоопаркове и зоомагазини, билкозаготвителните пунктове, свързани с видове по конвенцията СИТЕS, за защитени животински и растителни видове и нарушаване режимите на защитени територии и защитени зони.

2.3. Контролирани инсталации

На контролираната от РИОСВ – Хасково територия, инсталациите с издадени КР и с решения за откази, подлежащи на контрол са:

- ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград - Горивна инсталация с номинална топлинна мощност над 50 MWth, включваща: котел ОР 380в (1 бр.) за производство на електроенергия; котли ПКМ-12 (3 бр.) за производство на пара за собствени нужди - висок риск; планирани проверки - 2 бр.
- ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград - Депа за неопасни производствени отпадъци “Горен бюк” и “Галдушки ливади” - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- „Неохим“ АД, Димитровград, - площадка А - висок риск, планирани проверки -2 бр. Комплексното разрешително обхваща следните инсталации:

- Формалин;
- Карбамид-формалдехидна смола (КФС);
- Амоняк 2001;
- Течен серен диоксид;
- Райски газ (Двуазотен оксид);
- Получаване на азот и кислород;
- Азотна киселина - стара /43÷45%/;
- Азотна киселина - нова /58÷60%/;
- Амониев хидроксид;
- Нитрит-нитратни соли ($\text{NaNO}_2 + \text{NaNO}_3$);
- Амониев бикарбонат;
- Желязо-Молибденов катализатор;
- Амониева селитра – стара;
- Амониева селитра – нова.
- „Неохим” АД, Димитровград - площадка Б - нисък риск; планирана проверка -1 бр.
 - Полиетиленов оксид (Бадимол) – консервирана;
 - Полиамид-6 (ПАА)
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Харманли, Маджарово, Любимец, Тополовград, Симеоновград и Свиленград - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- “Харманлийска керамика” АД – отказ за издаване на КР (през 2014 г. се очаква да бъде финализирана новата процедура и да бъде издадено КР) - нисък риск; планирана проверка -1 бр.
- „Галус” АД, София, площадка с. Войводово - инсталация за интензивно отглеждане и гушене на патици - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- “Жюлив” ООД, Стара Загора, площадка с. Войводово - инсталация за интензивно отглеждане на птици-бройлери - нисък риск; планирана проверка -1 бр.
- Регионален център за третиране на неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани, с. Гарваново - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- ЕТ „М. Жеков – Д”, площадка с. Нова Надежда - инсталация за изработване на керамични продукти – тухли чрез изпичане в рингова пещ – нисък риск; планирана проверка -1 бр.
- Площадката на ОЦК, гр. Кърджали – висок риск, не е планирана проверка поради прекратяване на производствената дейност и придобиване на собственост върху съоръженията от друга фирма. Към момента новата фирма е подала документи за придобиване на статут на „Оператор на площадката”. Включени инсталации:
 - Инсталация за производство на цинк и съединения на цинка, която попада в обхвата на точки т. 2.1, 2.5.а), 2.5.б), 4.2.г) и 4.2.д) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Инсталация за производство на олово и оловни сплави, която попада в обхвата на точки 2.1, 2.5.а), 2.5.б) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Производство на кадмий, която попада в обхвата на точка 2.5.а) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Производство на бисмут, която попада в обхвата на точка 2.5.а) от Приложение 4 на ЗООС;
 - Депо за оловна шлака и отработени филтърни платна, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС;

- Депо за оловно-цинков кек, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС;
- Депо за утайки от пречиствателна станция за отпадъчни води, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС;
- Депо за пластмасови отпадъци от амортизирани акумулатори, което попада в обхвата на точка 5.4 от Приложение 4 на ЗООС.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Кърджали, Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене - планирана проверка - 1 бр.
- „Яйцепром” АД, Кърджали, площадка гр. Момчилград инсталация за интензивно отглеждане на птици - нисък риск; планирана проверка -1 бр.
- „Горубсо-Кърджали” АД, гр. Кърджали - инсталация за производство на сплав „Доре” - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- „Каменица“ АД, Пловдив, пивоварна гр. Хасково - инсталация за производство на пиво - висок риск; планирана проверка -1 бр.
- „Златна Тракия” АД, гр. Хасково, химическа инсталация за производство на метилови естери на мастните киселини – биодизел - инсталацията не е въведена в експлоатация, не се извършва производствена дейност, дружеството е обявено в несъстоятелност, не е планирана проверка.

Дружествата на територията на РИОСВ-Хасково, които произвеждат и/или съхраняват опасни химични вещества и смеси, в количества посочени в приложение №3 на ЗООС, класифицирани като „предприятие с висок рисков потенциал”, с издадено разрешително по чл.104 от ЗООС са:

- „Горубсо Кърджали“ АД Кърджали, планирана проверка – 1 бр.;
- „Неохим“ АД, Димитровград – планирана проверка – 1 бр.

До момента няма действащи обекти, класифицирани като „предприятие с нисък рисков потенциал”.

2.3.1. Въздействие върху околната среда и изпълнение

Почти всички контролирани инсталации с издадени КР и СЕВЕЗО разрешителни са с висок риск по отношение въздействие върху околната среда и човешкото здраве.

- ТЕЦ”Марица 3” АД, Димитровград - висок риск. Очаквано въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр.Димитровград и околните села по отношение на концентрацията на серен диоксид. За предотвратяването на това въздействие и привеждане в съответствие с изискванията на екологичното законодателство операторът е изградил и въвел в експлоатация сероочистваща инсталация.
- ТЕЦ”Марица 3” АД, Димитровград сгуроотвали „Горен бюк” и „Галдушки ливади”- висок риск. Възможно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр.Димитровград и околните села по отношение замърсяване с неорганизиран прахови емисии. За минимизиране на запрашаването в сухите периоди Операторът извършва овлажняване на повърхността с оросителна система. През 2013 г. беше издадено ново КР на депата за неопасни отпадъци „Горен бюк” и „Галдушки ливади”, с което се регламентира привеждането им в съответствие с екологичното законодателство.
- „Неохим” АД, площадка А - висок риск. Възможно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр. Димитровград и околните села по отношение замърсяване с азотни оксиди, прахови емисии, амоняк. „Неохим“ АД, Димитровград е с

най-голям риск по отношение на замърсяването на водите поради голямото зауствано водно количество и честите производствени аварии, водещи до наднормени замърсявания на изпусканите води. Поради производството и съхранението на големи количества опасни химични вещества, с цел предотвратяване на големи аварии и ограничаване на последствията от тях, инсталацията е класифицирана и се проверява като обект „с висок рисков потенциал“.

- „Неохим” АД, площадка Б, производство на пластмаси и полиамиди (минимално производство) – нисък риск.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Харманли, Маджарово, Любимец, Тополовград, Симеоновград и Свиленград - висок риск, очаквано, основно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на гр. Харманли и околните села по отношение замърсяване с интензивно миришещи и неорганизиран емисии при самозапалване на депонираните отпадъци. За предотвратяването на това въздействие операторът ежедневно запръстява участъците с депонирани отпадъци и при необходимост оросява. При неправилно изпълнение и експлоатация регионалните депа за отпадъци също са с висок риск за замърсяване на повърхностните и подземни води.
- „Галус” АД, площадка с. Войводово, отглеждане и гушене на патици- висок риск от замърсяване на повърхностни води и подземни води. За предотвратяването на това въздействие операторът е изградил пречиствателна станция за отпадъчни води.
- “Жюлив” ООД, Ст.Загора, площадка с. Войводово, инсталация за интензивно отглеждане на бройлери - нисък риск.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Хасково, Димитровград и Минерални бани, с. Гарваново висок риск, очаквано, основно въздействие върху качеството и чистотата на атмосферния въздух на околните села по отношение замърсяване с интензивно миришещи и неорганизиран емисии при самозапалване на депонираните отпадъци. За предотвратяването на това въздействие Операторът ежедневно запръстява участъците с депонирани отпадъци и при необходимост оросява. При неправилно изпълнение и експлоатация депото за отпадъци също е с висок риск за замърсяване на повърхностните и подземни води
- ЕТ „М. Жеков – Д”, Димитровград, площадка с. Нова Надежда, производство на керамични изделия – нисък риск.
- Площадка на ОЦК, гр. Кърджали - висок риск, до 2012 г. беше основен замърсител на атмосферния въздух на гр. Кърджали и околните села със серен диоксид, тежки метали, на повърхностните и подземни води по отношение замърсяване с тежки метали. След прекратяване на производствената дейност в края на 2011 г. площадката на ОЦК, Кърджали е източник на точково и дифузно замърсяване на водите и на неорганизиран емисии в атмосферния въздух от временните депа за опасни отпадъци. Инсталацията е класифицирана като обект „с висок рисков потенциал“. Вече всички сгради и съоръженията на инсталациите са закупени от нов собственик, чиито намерения са да възстанови дейността на цинковия завод при пълно спазване на екологичните изисквания.
- Регионално депо за неопасни отпадъци за общини Кърджали, Ардино, Джебел, Ивайловград, Кирково, Крумовград, Момчилград и Черноочене – висок риск. Изпълнението на проекта е прекратено през 2013 г. Съществуващата площадка за временно натрупване на битовите отпадъци от 8-те общини не отговаря на изискванията и е източник за замърсяване на почвите, повърхностните, подземни води и атмосферния въздух и в района.
- „Яйцепром“ АД, площадка гр. Момчилград, инсталация за интензивно отглеждане на птици за носачки - среден риск.

- „Горубсо-Кърджали” АД, гр. Кърджали - висок риск. Поради използваната цианидна технология може да се очаква замърсяване на въздуха и водите със съединения на цианида. Поради съхранението на големи количества опасни химични вещества, с цел предотвратяване на големи аварии и ограничаване на последствията от тях, инсталацията е класифицирана и се проверява като обект „с висок рисков потенциал“.

2.3.2. Съответствие със законодателството

За всички обекти с издадени комплексни разрешителни е прието, че прилаганите технологии отговарят на НДНТ.

- ТЕЦ”Марица 3” АД, Димитровград - Въпреки изградената сероочистваща инсталация през 2013 г. от АИС “Раковски”-гр.Димитровград са регистрирани превишения на СЧН за серен диоксид над допустимия брой (24 бр.) за една календарна година. При контрол е констатирано краткотрайно неспазване на емисионната норма за серен диоксид. Допусната е и работа над нормативно определените часове без система за СНИ. Установено е заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО по показател сулфати. Не са изпълнени и условия в КР, изискващи изграждане на площадки за временно съхранение и за депониране на неопасни производствени отпадъци. Поради тези причини в графика за 2014 г. е планирано емисионно измерване по показатели SO₂, NO_x, прах, 2 проверки по КР и 2 проверки за контрол на изпусканите води.
- ТЕЦ”Марица 3”АД, сгуроотвали „Горен бюк” и „Галдушки ливади”- Очаква се въвеждането в експлоатация на строящите се площадки за временно съхранение и за депониране на неопасни производствени отпадъци да прекрати почти напълно заустването и замърсяването на подземните и повърхностните води. Предвидено е оборотно ползване на водите и заустване на води само при значителни валежи. Върху всички нови площадки са предвидени оросители за предотвратяване на неорганизираните емисии във въздуха.
- „Неохим” АД, площадка А - И през 2013 г. бе установено заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО за амониев азот и нитратен азот. Констатирани са превишения на нормите за азотни оксиди, изпускани във въздуха от цеха за производство на азотна киселина (стар). Довелата до поредица от сигнали аварийна ситуация в Цех за азотна киселина (нов) не предизвика наднормено замърсяване на въздуха с азотни оксиди. В Цех за производство на амониева селитра (нов цех) е започнато въвеждане на системи за СНИ, но уредите още не са напълно монтирани. В тази връзка в графика за 2014 г. са предвидени 6 бр. емисионни замервания на газоходите по показател прах. Не се изпълняват в срок заложен мерки в плановете за привеждане на съществуващите депа в съответствие с изискванията на нормативната уредба. Констатирано е неспазване на условия в КР, свързани с реализирани неразрешени промени в инсталациите, неизпълнени мерки в инвестиционната програма и др. Поради недоброто екологично представяне на дружеството в плана за 2014 г. са заложен 2 проверки по КР.
- „Галус” АД, площадка с. Войводово – Действащата ПСОВ, третираща основно формираните силно замърсени отпадъчни води при гушенето на патици не постига напълно определените ИЕО. През годината постъпиха и сигнали, свързани с авария в канализацията. Необходимо е „Галус“АД да подобри технологичния режим на работа на ПСОВ.
- Площадка на ОЦК, гр. Кърджали - Производствената дейност на „ОЦК“АД засега е прекратена. Въпреки това ПСОВ работи на прекъснат режим, като периодично обработва постъпващите води, но са констатирани сравнително високи концентрации на цинк в заустваните води. Временните площадки за опасни отпадъци са източник за замърсяване на въздуха, водите и почвите. Очаква се смяна на оператора и

предприемане на действия за изпълнение на всички екологични изисквания от новия собственик на площадката и съоръженията.

- „Горубсо-Кърджали” АД, гр.Кърджали - Изпълнени са предписания за предотвратяване на аварийни ситуации по хвостопроводите, водещи до замърсяване на р.Арда. За недопускане на запрашаване на въздуха се извършва непрекъснато оросяване на плажната ивица и сухия откос на хвостохранилището в сухия период на годината. Операторът е предприел необходимите мерки по съхранението, употребата и обезвреждането на цианидните съединения. Представените резултати от провеждани СПИ доказват, че досега не са регистрирани превишения на установените НДЕ за прах и циановодород. Констатирано е заустване на отпадъчни води без монтирано измервателно устройство, както и инцидентно превишение на ИЕО по показател арсен. Разходомерът вече е закупен, а новият собствен мониторинг на заустваните води показва спазване на ИЕО.
- „Каменица „АД, Пивоварна гр. Хасково – Контролните проверки през годината установяват заустване на отпадъчни води, неотговарящи на ИЕО, за което са налагани ежемесечни санкции, отменени след получаване на резултатите от проведен собствен мониторинг. Допусната е аварийна ситуация, довела до изпускане на нетретирани води и утайка заедно с пречистените води и замърсяване на дерето – приемник. За гарантиране спазване на нормите за заустваните води дружеството ще започне изграждане през 2014 г. на допълнително анаеробно стъпало преди действащата ПСОВ.

За констатираните нарушения на екологичното законодателство са съставени актове или наложени текущи санкции.

Всички описани инсталации са със значим потенциал за замърсяване на водите, поради което са предвидени по 2 планови проверки с контрол на заустваните води.

Проверките на останалите инсталации с КР на територията на РИОСВ-Хасково са показали спазване на екологичното законодателство по всички компоненти и фактори на околната среда.

При проверките за изпълненията на условията в издадените разрешителни по чл.104, ал.1 от ЗООС на „Неохим“ АД и „Горубсо – Кърджали“ АД, класифицирани с „висок” рисков потенциал е установено, че операторите са предвидили подходящи управленски, организационни и технически мерки за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества и за ограничаване на последствията от тях върху живота и здравето на хората и околната среда.

3. Изпълнение на плана за предходната година

3.1. Цели, които е трябвало да постигнем

Основната цел на контролната дейност е защита на човешкото здраве от вредните въздействия и предотвратяване настъпването на опасности и щети за обществото при изменение на качеството на атмосферния въздух, нарушаване на озоновия слой и промените в климата в резултат на различни дейности с източници на емисии, както и запазване качеството на атмосферния въздух в районите, в които то не е нарушено.

Целите на РИОСВ - Хасково за опазване чистотата на атмосферния въздух за 2013 г. бяха:

- Контрол на обектите определени като обекти с “висок риск”, с цел намаляване и ограничаване на изпусканите вредни вещества в атмосферния въздух и спазване на НДЕ. Проверени са всички обекти.
- Проверки на ефективността на пречиствателни съоръжения, използваните горива, оптимална работа на инсталациите (горивни и технологични). Постигнато е

понижаване на емисиите от някои обекти – парни котли, асфалтови бази, като част от тях са преминали към работа с природен газ.

- Контрол по изпълнението на заложените мерки в Общинските програми за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух.
- Намаляване на емисиите на ЛОС чрез контрол на бензиностанциите и обектите, използващи в дейността си летливи органични съединения. Проверени са 14 обекта.
- Поетапно намаляване на емисиите на вредни вещества, нарушаващи озоновия слой (ВНОС) и ограничаване емисиите на парникови газове. Извършени са 75 проверки.

Общата цел на контролната дейност на РИОСВ – Хасково по отношение на водите е поставена от Рамковата директива за водите е опазване, подобряване и възстановяване на всички естествени, изкуствени и силномодифицирани водни тела и постигане на „добро състояние” на повърхностните води до 2015 г.

За постигането им от направление „Опазване на водите“ бяха поставени цели за:

- Сnižаване на замърсяването на заустваните във водните обекти отпадъчни води най-вече от производствения сектор чрез налагане на спазването на индивидуалните емисионни ограничения и условия в издадените разрешителни - проверени всички емитери, съставени 28 акта и издадени 21 НП, наложени 12 текущи санкции; намалени 3 санкции.
- Подобряване ефективността на контролната дейност чрез проверки на изпълнението по възможност на всички дадени предписания - дадени са 69 предписания, от които са изпълнени 56, 3 не са проверени, а останалите са с неизтекъл или постоянен срок. Съставен е 1 акт за неизпълнение на предписание.
- Повишаване спазването на изискванията за изпълнението на собствения мониторинг от титулярите на разрешителни за заустване - представен собствен мониторинг от преобладаващ брой обекти.
- Изискване на представяне на доклади за изпълнението на условията в разрешителните за заустване - представени 38 доклада.
- Получаване на разрешително за заустване както от няколко действащи обекта без разрешително, така и от неизвестни засега емитери - подадена документация в БДУВ ИБР - Пловдив за 3 разрешителни.

Общи цели по отношение на управлението на отпадъци и опазване на почвите са:

- подобряване на управлението на отпадъците на територията на 16 общини от област Хасково и Кърджали, контролирани от инспекцията в съответствие с определената нова петстепенна йерархия за управление на отпадъците (предотвратяване на образуването им, подготовка за повторна употреба, рециклиране, друго оползотворяване и обезвреждане).
- подобряване състоянието на почвите и подземните води, чрез закриване и рекултивирание на стари депа за битови отпадъци и депа за производствени и опасни отпадъци, неотговарящи на нормативните изисквания.

За 2013г конкретните цели бяха:

- контрол на задължените лица, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
- завишаване на контрола във връзка с почистването на отпадъци на републиканската и общинска пътна мрежа и ГКПП;

- контрол на лица, извършващи дейности по третиране на отпадъци, за които се изисква издаване на разрешение и/или регистрационен документ;
- завишаване на контрола на притежателите на отпадъци, във връзка със задължението за изпълнение на разпоредбите за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците;
- завишаване на контрола по отношение редовното и коректно водене на задължителната отчетност по отпадъците, даваща достоверна информация за дейностите по отпадъците;
- планиране на контрол на операторите на депа за производствени и опасни отпадъци за изпълнение на поставените условия за закриване и рекултивация на съществуващите депа от Плановете за привеждане в съответствие на депата.
- планиране на контрол на общини, които все още не са закрили и извършили техническа рекултивация на старите общински депа.

Обща цел на превантивния контрол е недопускане на замърсявания и/или увреждане на околната среда над допустимите норми преди осъществяване на предлаганата и/или планираната дейност. Тя се осъществява чрез прилагане изискванията на екологичната оценка при одобряване на планове и програми, чрез ОВОС като условие в развитието на инвестиционния процес.

Като специфична цел в направлението беше предвиден засилен контрол във връзка с изграждане на транспортните коридори, мрежата от магистрали и пътища – I, II и III клас, чието строителство е със значителен потенциал за въздействие върху околната среда в региона. Бяха извършени 2 планове и 4 извънредни проверки на решения по ОВОС за магистрала „Марица“ и ж.п. линия „Пловдив – Свиленград“ по сигнали и за последващ контрол. Дадените предписания са изпълнени.

В съответствие с националните приоритети целите за опазване на биологичното разнообразие в региона бяха:

- Намалване на загубата на биологично разнообразие, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени територии и подобряване на управлението им.
- Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение за защитените зони по Натура 2000, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени зони.
- Интегриране опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие.
- Разширение на мрежата от защитени територии – увеличаването ѝ със 7 нови защитени местности и обявяване/издаване на официални Заповеди за 11 Защитени зони по Натура 2000 - изпълнена.

3.2. Изходна информация и резултати

Направление “Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори”

В плана за контролна дейност през 2013 г. бяха планирани общо 120 бр. проверки по компонент въздух. Всички заложи проверки са извършени. От извършените през годината проверки 18 са комплексни по заповед на Директора на РИОСВ, 8 са съвместните проверки. Дадени са 48 бр. предписания. Всички предписания са проверени и изпълнени. Извършени са и

10 проверки по изпълнение на условията по раздели „Емисии в атмосферата” и „Шум” в издадените комплексни разрешителни на промишлените обекти.

Изпълнен е утвърдения годишен график от МОСВ за контрол на обекти източници на промишлен шум в околната среда. На предвидените по план 8 обекта е извършено измерване на показателите на излъчвания шум. Няма установени превишения на регламентираните норми.

С това планът на направлението за контролна дейност за 2013 г. е изпълнен.

Освен плановите са изпълнени 52 извънредни проверки, главно по сигнали и жалби на граждани, при въвеждане на нови обекти в експлоатация, за проверки на дадени предписания и при аварийни ситуации (напр. регистрирани от АИС „Раковски” превишения на средночасовата и средноденонощната норми за серен диоксид), като са изготвени и 3 бр. доклади за аварийни ситуации. Те не са затруднили изпълнението на плана. На някои от тези обекти са наложени административни наказания и са включени и в плана за 2014 г. През годината няма повторяемост на сигнали.

В резултат от осъществената контролна дейност някои обекти са преминали към работа с природен газ, други са подобрили ефективността на пречиствателните си съоръжения, което е довело до намаляване на емисиите във въздуха. Забелязва се тенденция за замяна на озоноразрушаващите вещества в хладилните и климатични инсталации с безвредни съединения.

Направление “Опазване на водите”

През 2013 г. са извършени проверки и са взети проби от заустваните води от всички обекти от утвърдения списък на емитерите на отпадъчни води, включени в контролно – информационната система. Проверени са и други по - малки обекти, формиращи замърсени отпадъчни води. От включените в плана за 2013 г. 73 обекта са проверени 68 бр. Не са проверени източници на отпадъчни води, за които е постъпила информация или при посещението е установено, че не работят. Те са предимно обекти със сезонен режим, с периодично изпускане на водите и др. Общият брой на извършените проверки, свързани със замърсяването на водните обекти, през 2013 г. е 172 (187 за 2012 г.), като 107 от тях са в поречие Марица и 65 в поречие Арда. От планираните 92 проверки за 2013 г. са извършени 87 (95 % изпълнение на плана). Експертите от направлението са взели участие и в извършени 28 комплексни проверки на различни предприятия – 12 на предприятия с издадено Комплексно разрешително и 16 комплексни проверки на други обекти. За констатирани нарушения на екологичното законодателство или представяне на информация и документи са дадени 69 предписания. От тях са изпълнени 56, съставен е 1 акт за неизпълнение на предписание, а 3 предписания не са проверени до края на годината. Останалите са с неизтекъл или постоянен срок и ще се проверяват през 2014 г.

През изминалата година в направлението са извършени и 83 извънредни проверки - по сигнали за замърсяване на водните обекти, участие в комисии по проводимостта на речните легла в Области Хасково и Кърджали, последващ контрол по изпълнение на предписания и др. Въпреки това планът за контролна дейност е изпълнен, с изключение на обекти с периодична работа.

Ежегодна повторяемост на сигналите, особено в сезона на лятно маловодие, се наблюдава за р.Банска в участъка след вливащото се в нея на моста при с. Клокотница Терс дере. През 2013 г. в резултат на незабавната реакция на РИОСВ – Хасково и спешните мерки, предприети от “Каменица”АД, Пловдив бързо бе прекратено аварийното замърсяване на р. Банска, както и на нейните притоци Терс дере и дере след яз.„Сивата вода”, приемник на заустваните води след ПСОВ на “Каменица”АД, третираща отпадните води от предприятията в Северната индустриална зона на гр. Хасково. За трайно решаване на проблема дружеството ще финансира изграждане на анаеробно стъпало през 2014 г.

Няколко пъти бяха подавани и сигнали за замърсяване на р.Бели кладенец в района на „Къс чешма“ в Хасково, където заустват водите си Ракиен казан на ЕТ„Роал – Росен Мусов“ и кланица на „Мони мес“ЕООД, Хасково. Ремонтирани бяха неработещи съоръжения в кланицата, но въпреки съставяните актове заустваните води след Пункта за ракия все още не отговарят на ИЕО. За прекратяване на замърсяването ще бъдат предприети мерки от РИОСВ през 2014 г.

Считаме, че друг повтарящ се сигнал за Пункт за изваряване на ракия в с.Брод, общ. Димитровград е решен, тъй като даденото предписание за прекратяване на изпускането на замърсени води в дерето, преминаващо през селото, бе изпълнено.

Направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите”

За изтеклата 2013 г. в утвърдения план-график за проверки на РИОСВ - Хасково са планирани 329 проверки по управление на отпадъците, от които са извършени общо 302 бр., или 92 % от планираните. Това са фирми, общини и кметства на територията на област Хасково и област Кърджали, контролирани от РИОСВ - Хасково по отношение на правилното третиране на битови, строителни, производствени и опасни отпадъци. Не са отчетени проверки на 10 фирми, които не са работили при едно или няколко посещения на място, още не са започнали или са прекратили дейността си. Други обекти не са проверени поради издадено КР през годината, мащабни строителни дейности и др. Пет от обектите са пропуснати поради големия брой извънредни проверки. Извършени са 190 извънредни проверки по жалби и сигнали, по писма на МОСВ, във връзка с влезли в сила изменения на законодателството в областта на отпадъците, съвместни проверки с органите на МВР и общинските администрации, последващ контрол по изпълнение на дадени предписания, по искане на прокуратурата в Кърджали и Хасково и др.

За периода са издадени 205 броя предписания при извършени текущи контролни проверки и във връзка с постъпили жалби. Четиринайсет от тях все още не са проверени, а останалите са изпълнени или са с постоянен срок.

В резултат на извършените проверки на лица по чл.14 от ЗУО, задължените лицата са внесли в ПУДООС, продуктови такси в размер на 7196,56 лв.

За нарушения на екологичното законодателство експертите в направлението са съставили 11 акта. Издадени са 19 наказателни постановления на обща стойност 65200 лв.

В резултат:

- Лицата, притежаващи разрешение и/или регистрационен документ за извършване на дейности по третиране на отпадъци, спазват изискванията за третиране на отпадъците и на условията на разрешението, съответно на регистрационния документ.
- Увеличен е броят на контролираните физически и юридически лица, образувачи опасни отпадъци в резултат на извършваните от тях дейности. Установените нови лица, образувачи отпадъци, вече са извършили класификация на отпадъците по реда на наредбата.
- Подобрено е качеството на системите за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци.

Повторяемост на сигнали през изминалата година имаше основно за площадки, на които се извършват дейности с ИУМПС и метални отпадъци, най-вече такива, които са в близост или в жилищни квартали.

През 2013 г. поради продължителен отпуск и някои слабости са извършени само 22 от планираните за годината 33 проверки по опазване на почвите. Допълнително са извършени и 8 бр. извънредни проверки. Издадени са 25 предписания, които са проверени и изпълнени.

Направление “Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ), екологична отговорност и доброволни ангажменти”

През 2013 г. бяха извършени всички планирани проверки по издадени КР и решения за отказ, съгласно утвърден график – 14 бр. Съставени са 2 акта за неизпълнение на условия в КР на „Неохим“ АД, Димитровград и ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград. В резултат почти всички оператори спазват изискванията в издадените им разрешителни, а през 2014 г. ще бъде въведена в експлоатация системата за СНИ на „Неохим“ АД, регламентирана в КР. Допълнително са проведени 12 извънредни проверки: във връзка с изготвени или актуализирани оценки по ЗОПОЕЩ, изпълнение на мерките за отстраняване на минали щети, във връзка с регистрирани наднормени стойности на серен диоксид в гр. Димитровград на ТЕЦ „Марица 3“ АД и др.

Направление “Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни химични вещества”

През 2013 г. са планирани 4 проверки за контрол на риска от големи аварии. Изпълнени са 3 от тях. Проверката на „ОЦК“ АД Кърджали не е проведена, тъй като дружеството е обявено в несъстоятелност. Издадени са 2 предписания, които са изпълнени. За проверките са изпратени 3 доклада до Министъра на околната среда и водите.

Планираните проверки за 2013 г. на фирми, които произвеждат, употребяват и съхраняват опасни химични вещества и смеси са 35 бр. Извършени са 34 проверки. Не е проверена само „Каменица“ АД, Пивоварна Хасково, тъй като през годината е издадено КР. Три проверки са извършени на фирми с издадено комплексно разрешително. Извънредните проверки са 15 броя (извършени на основание писмо на МОСВ). При проверките са издадени 28 предписания, 27 от които са проверени и изпълнени. За неизпълнение на предписание, на фирма „Джебел-96“ ООД гр. Джебел е съставен АУАН и издадено НП, в размер 1 000 лв.

В резултатите от осъществената контролна дейност е постигнато по-добро изпълнение на изискванията към складовете за съвместно съхранение на опасните химични вещества и смеси.

Направление “Екологична оценка (ЕО) и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)”

От планираните 16 проверки за годината, са изпълнени 14. За останалите е водена устна и писмена кореспонденция с възложителите, но те са отказали съдействие. Обектите не са реализирани, като давностният срок на решенията е изтекъл. На практика планът е изпълнен.

Извършени са и 16 извънредни проверки, като 7 от тях са във връзка с достоверността на постъпилата информация по Приложение 2 към чл. 93, ал. 2 от ЗООС, а останалите са по подадени сигнали, и проверки на предписания.

Резултатите от проверките показват, че поставените мерки и условия в решенията по ОВОС и решенията за преценяване на необходимостта от ОВОС се изпълняват.

Направление “Биологично разнообразие, защитени територии и зони”

В плана за 2013 г. бяха заложи общо 170 бр. проверки на инвестиционни предложения, защитени територии, вековни дървета, зоомагазини, билкозаготвителни пунктове, общини, ДГС-та, пазари и др. От планираните проверки са изпълнени 148 бр. (87%). Неизпълнението на 22 бр. планови проверки е главно по отношение обекти по ЗБР - 8 бр. вековни дървета с неизяснена собственост на земята и съответно стопанисваща организация. Останалите обекти са 1 закрит зоомагазин, тържища за цветя и най-вече Разрешителни по изключенията на Наредба 8/12.12.2003г.

Допълнително бяха извършени и 211 извънредни проверки по ЗЗТ/ЗБР, ЗЛР и последващ контрол по изпълнение на предписания, от които 43 бр. по сигнали за бедстващи защитени видове и 3 бр. проверки по сигнали на граждани и юридически лица, свързани с нарушения в защитени зони и защитени видове. Няма повтаряемост на сигналите.

В резултат от контролната дейност е подоброено управлението и стопанисването на мрежата от защитени територии и зони.

В Плана за 2014 г. са заложиени общо 204 проверки в 199 обекта, в т.ч.: всички обекти с издадени от МОСВ и инспекцията Решения по ОС, обекти с предписания, изтичащи през настоящата година и по-голям брой планови проверки в ЗТ и по ЗБР /вековни дървета/, като са включени главно тези, които не са проверявани в последните 3 години, такива с относително по-висока степен на риск при охраната и стопанисването им и тези с ключово значение за опазване на биологичното разнообразие в региона. Считаме, че този план е реално изпълним.

3.3. Оценка

Общият брой проверки на място, заложиени в Плана за дейността на РИОСВ – Хасково за 2013 г. е 823 бр. От тях са изпълнени 750 бр. като единични проверки. Четиринайсет от отчетените проверки са съвместни, по 2 компонента или фактора. Изпълнението на плана е 91%.

От планираните 27 комплексни проверки са изпълнени 21. Четири проверки са изпълнени съвместно от експертите (без доклад), а два обекта са посетени поотделно.

Докладваните с месечните отчети извънпланови проверки са 594, но като проведени единични проверки по отделните компоненти и фактори на околната среда те са 607 бр. (13 проверки са съвместни).

Анализът на резултатите за изпълнението на плана по компоненти и фактори показва, че всички направления са осъществили почти всички планирани проверки, освен в случаи на неработещи предприятия, незапочнали или прекратени дейности, периодична работа или изпускане на отпадъчни води и поради други обективни причини. Допуснато е неизпълнение на голяма част от планираните проверки само по отношение на почвите (неизпълнени 11 проверки от планирани 33).

Изпълнението на плана за 2013 г. показва, че при по-добра организация плановете могат да бъдат обхванати и малко по-голям брой обекти. Това е взето предвид при изготвянето на плана за 2014 г., като в някои направления броят на проверките е леко увеличен – за направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите” с 6% и за “Биологично разнообразие, защитени територии и зони” с 20%. Набелязани са и мерки за по-добро следене степента на изпълнение на плана и своевременно наваксване на изоставането в някои направления.

4. Планирано изпълнение за годината

В регистъра на обектите, подлежащи на контрол от РИОСВ-Хасково за 2014 г. са включени 1440 обекта. Планирано е провеждането на 859 бр. проверки общо като сума от проверките по направления на 688 обекта. На 70 обекта са предвидени проверки по повече от 1 компонент или фактор на околната среда. Изпълнението на тези проверки като комплексни обаче не винаги е ефективно, поради естеството им – например не е удачно съчетаването с проверки с емисионен контрол по въздух, води, шум, тъй като те често са свързани с голяма продължителност на измерванията и ангажиране на екип на РЛ с транспорт за цял ден. При пробовземането или измерването задължително присъства и представителят на проверявания обект, вследствие на което проверките в другите области започват със закъснение. В резултат може да се проведе 1, най-много 2 проверки за един ден. Понякога по-дългото отсъствие на един експерт (където няма втори в направлението, напр. ОХВ, продуктови такси) би довело до изоставане в провеждането на общите проверки по всички компоненти и фактори. Но във всички случаи, когато е възможно и ефективно ще бъдат осъществявани комплексни проверки по заповед на Директора на РИОСВ.

4.1. Приоритети

Във връзка с изготвянето на настоящия план за контролна дейност беше извършен преглед на всички обекти, фигуриращи в регистъра на обектите, подлежащи на контрол на територията в обхвата на РИОСВ-Хасково. След оценка на потенциала за въздействие на тези обекти и дейности върху компонентите на околната среда и предприетите мерки от операторите за намаляване на отрицателното влияние от тях беше определен рискът от въздействие върху компонентите и факторите на околната среда за всеки обект. Те бяха класифицирани с висок, нисък и среден риск, като с решаваща тежест е рискът за най-застрашения компонент или фактор на околната среда. Идентифицираните обекти с „висок риск“ са приоритет за контролната дейност през годината. Те ще се проверяват поне веднъж годишно.

На основание критериите за риск: въздействие върху околната среда; въздействие върху общественото здраве; рискове, свързани с безопасността, с висок рисков потенциал са определени инсталациите, на които е издадено разрешително по чл. 104 от ЗООС.

Поради сложността на инсталациите, сложни химични процеси при производството и/или емисиите във въздуха, водите, почвите, генерираните отпадъци, осем от инсталациите с издадени комплексни разрешителни също са класифицирани като високорискови. Като най-значими източници на емисии на замърсители във въздуха и водите, оказващи въздействие върху КАВ и водите в района на най-засилен контрол ще подлежат ТЕЦ „Марица 3“ АД и „Неохим“ АД, Димитровград. По отношение на ОЦК, Кърджали се очаква смяната на оператора на КР.

Складовете за съхранение на пестициди и ББ кубовете могат да причинят значително замърсяване и увреждане на околната среда, особено при занижен контрол и поддръжка. Ето защо и за тях е определен „висок риск“ за въздействие.

При определяне на риска за обектите, заустващи отпадъчни води в повърхностни води е взет предвид както внасяният от тях във водните тела товар от замърсяващи вещества (количеството и качеството на изпусканите води), така и асимилиращата способност на водния обект – приемник. Констатираните нарушения на определените в разрешителните за заустване ИЕО също е фактор за определяне на висок риск. Тези критерии са отразени и в утвърдения от министъра на околната среда и водите списък на обектите, подлежащи на задължителен контрол два пъти годишно. Основен фактор за лошото екологично състояние на участъците от водните обекти след населените места с над 2000 екв. жители е заустването на непречистени отпадъчни води от канализационните системи, но поради липсата на ПСОВ те се предвиждат за контрол само веднъж годишно. Въпреки определения нисък риск за някои обекти, съгласно чл.26, ал.3 от Наредба №2 от 8 юни 2011 г. за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници за замърсяване, всички титуляри на разрешителни за заустване подлежат на контрол поне веднъж годишно. Това изискване е основателно, тъй като качеството на заустваните води при повечето обекти варира значително при проверките.

Съществува риск и при дейността на някои инсталации с неподвижни източници на емисии в атмосферния въздух, но след изменение на законодателството от 2012 г. те не подлежат на емисионен контрол. От тях се изисква задължително представяне на доклади с резултати от проведени СПИ. Поради констатирани несъответствия със законодателството емисионен контрол е предвиден само за „Неохим“ АД, Димитровград и ТЕЦ „Марица 3“ АД, Димитровград.

От обектите - източници на емисии на ЛОС като високорискови са определени производителите на бои.

Във връзка с изменението на климата и намаляване на емисиите от парникови газове изпускани в атмосферата от различните източници ежегодно се контролират обекти, работещи с

големи количества озоноразрушаващи вещества. Те са класифицирани в групата със среден риск.

Поради опасността от замърсяване на въздуха, водите и почвите високорискови са депата, обезвреждащи битови, производствени и опасни отпадъци, както и старите общински депа, които подлежат на рекултивация. Източници на опасни емисии във въздуха са и две инсталации за изгаряне на неопасни отпадъци, чрез оползотворяване на получената енергия за отопление на оранжерии и инсталация за оползотворяване на неорганични отпадъци чрез влагането им в производството на цимент.

4.2. Цели

Направление “Опазване чистотата на атмосферния въздух и вредни физични фактори”

Въз връзка с националните приоритети и регистрираните периоди с наднормени стойности на серен диоксид в гр.Димитровград, и на ФПЧ₁₀ в градовете и през 2014 г. целите по отношение на въздуха са:

- Подобряване на КАВ в най-замърсения район на територията на РИОСВ-Хасково - гр. Димитровград чрез проследяване качеството на атмосферния въздух и контрол на основните замърсители – ТЕЦ„Марица 3”АД и Неохим”АД, гр.Димитровград. Предвиден е и емисионен контрол на посочените обекти.
- Подпомагане актуализирането на общинските програми за КАВ и контрол на стриктното изпълнение на всички мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух, залегнали в тях и в програмите на индустриалните обекти на територията на съответните засегнати общини. Основната цел е намаляването на наднормените концентрации на ФПЧ.
- Предотвратяване замърсяването на атмосферния въздух с емисии на ЛОС при използването на разтворители и при съхранението на горива и на обекти, използващи в дейността си флуорирани парникови газове и вещества, нарушаващи озоновия слой чрез извършване на планови и извънредни проверки.

Направление “Опазване на водите”

Общата цел на контролната дейност на РИОСВ – Хасково по отношение на водите е поставена от Рамковата директива за водите - постигане на „добро екологично състояние” на естествените води и „добър екологичен потенциал” на изкуствените и силно модифицирани водни тела до 2015 г. На територията на РИОСВ - Хасково за 2014 г. тя изисква подобряване на качеството на водните тела в лошо състояние - р.Марица след гр.Димитровград до границата, р.Харманлийска до заустване в р.Марица, р.Банска средно и долно течение, р.Арда след яз.„Кърджали“, яз.„Студен кладенец“ и яз.„Ивайловград“.

Най-общо дейността на експертите в направлението е насочена към:

- предотвратяване влошаването, опазване, подобряване и възстановяване на всички повърхностни водни тела за постигане добро състояние на водите;
- опазване и подобряване качеството на водите във всички изкуствени и силно модифицирани водни тела и постигане на добър екологичен потенциал и добро химично състояние на повърхностните води;
- предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване наведнъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.

Проведените проверки с контрол на качеството на заустваните води продължават да показват случаи на различни степени на неспазване на определените ИЕО. Ето защо специфични цели за годината отново са:

- снижаване на замърсяването на заустваните във водните обекти отпадъчни води най-вече от производствения сектор чрез налагане на спазването на индивидуалните емисионни ограничения и условия в издадените разрешителни (предвидени са по 2 проверки на най-значимите емитери на отпадъчни води);
- строг контрол на изпълнението на всички дадени предписания;
- бърза реакция при всеки постъпил сигнал за замърсяване на водите с цел минимизиране и прекратяване на замърсяването;
- повишаване спазването на изискванията за изпълнението на собствения мониторинг от титулярите на разрешителни за заустване.

Направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите”

Въз основа на формулираните приоритети, основните цели за извършване на проверки, които си поставя направление “Управление на отпадъците и опазване на почвите” са:

- контрол на лицата, извършващи дейности по третиране на отпадъци, за които се изисква издаване на разрешение и/или регистрационен документ, на някои от площадките за извършване на дейности с ОЧЦМ са предвидени по 2 проверки;
- завишаване на контрола на притежателите на отпадъци, във връзка със задължението за изпълнение на разпоредбите за събиране, транспортиране и третиране на отпадъците и поддържането в постоянна изправност на площадките и съоръженията за предварително съхраняване и третиране на отпадъците;
- завишаване на контрола във връзка с почистването на отпадъци на републиканската и общинска пътна мрежа, населени места и ГКПП;
- завишаване на контрола по отношение редовното и коректно водене на задължителната отчетност по отпадъците, даваща достоверна информация за дейностите по отпадъците;
- контрол на задължените лица, пуцащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци;
- контрол на операторите на депа за производствени и опасни отпадъци за изпълнение на поставените условия за закриване и рекултивация на съществуващите депа от Плановите за привеждане в съответствие на депата.
- контрол на общини, които все още не са закрили и извършили техническа рекултивация на старите общински депа.

Направление “Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ), екологична отговорност и доброволни ангажменти”

Във връзка с неизпълнение на условия в КР и установено недобро състояние на компоненти на околната среда са поставени следните цели:

- Засилен контрол на „Неохим”АД, и ТЕЦ „Марица 3”АД. През годината трябва да бъде въведена в експлоатация СНИ в „Неохим”АД и изградени площадките за временно съхранение на отпадъци на депата за неопасни производствени отпадъци на ТЕЦ „Марица 3”АД, Димитровград.
- Недопускане експлоатацията на обекти в които се извършват дейности, попадащи в приложение 4 от ЗООС, без да са издадени необходимите за това комплексни разрешителни.

Направление “Опасни химични вещества и контрол на риска от големи аварии с опасни химични вещества”

Общата цел е предотвратяване на възможни рискове за човека и околната среда, идентифициране на всички необходими мерки за управление на риска.

Основна цел на инспекциите за контрол на инсталациите, на които е издадено разрешително по чл. 104 от ЗООС е проверка на съответствието на работата на предприятията с изискванията, поставени в законодателството и определени в документацията, подадена от оператора.

Направление “Екологична оценка (ЕО) и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС)”

Специфична цел и през 2014 г. е контролът на продължаващото изграждане на транспортните коридори, мрежата от магистрала и пътища – I, II и III клас, в т.ч. Автомагистрала Марица – магистрален участък Харманли – Любимец, чието строителство може да окаже значително въздействие върху околната среда.

Друга цел е контролът върху изпълнение на поставените условия в решения за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на регионалните генерални планове на ВиК мрежата, във връзка с решаване на проблемите с качеството на питейната вода в населените места, където има трайни и чести отклонения от допустимите норми.

Направление “Биологично разнообразие, защитени територии и зони”

Целите за опазване на биологичното разнообразие в региона съвпадат напълно с целите от 2013 г., а именно:

1. Намаляване на загубата на биологично разнообразие, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени територии и подобряване на управлението им.

През 2013 г. в териториалния обхват на РИОСВ бяха официално обявени 7 нови ЗТ – всичките ЗМ, като 6 от тях са за опазване на редки растителни видове /т.н.р микрорезервати за растения и 1 ЗМ за опазване на рядък вид природно местообитание.

По плана за 2014 г. е заложено придвижване на процедура за обявяване на 1 нова ЗМ.

2. Опазване на местообитания и видове с европейско и национално значение за защитените зони по Натура 2000, чрез развитие и поддържане на мрежа от защитени зони.

През 2014 г. не се предвижда промяна на мрежата ЗЗ в региона. В плана са заложени 51 проверки – основно по изпълнения условия по издадени Решения за ОС, касаещи ИН дейности и проекти в териториалния обхват на ЗЗ.

3. Интегриране опазването на биологичното разнообразие и устойчивото управление на биологичните ресурси във всички планове, проекти, програми, политики и стратегии в съответния сектор, като включват в тях преди всичко дейности по опазване на биологичното разнообразие, в съответствие с приоритетите на този закон, на Националната стратегия и на Националния план за опазване на биологичното разнообразие.

Специфична цел за 2014 г. е актуализация на мрежата от защитени територии – заличаване на ЗТ, загубили предмета на защита и/или прекатегоризацията им, цифровизация на ЗТ. В плана за 2014 г. за тези цел са заложени общо 50 проверки + актуализация на 41 бр. вековни дървета.

4.3. Процедури за планови и извънпланови проверки

Извършването на планираните проверки се осъществява на база утвърдения годишен план, като всеки понеделник се съставя седмичен график за проверки, при координация с всички направления в инспекцията – цели се максимално възможно прилагане на комплексен подход при извършване на проверките, с оглед минимизиране на административните, човешки и финансови разходи. Комплексни проверки могат да бъдат провеждани както от служителите на РИОСВ, така и съвместно със служители на други държавни институции. Този вид проверки се извършват след издадена заповед на Директора на РИОСВ.

- В заповедта се определя координатор на проверката, който изготвя списък на дейностите и/или инсталациите, които ще бъдат проверявани и при необходимост изготвя уведомително писмо до лицето, подлежащо на контрол;
- Подготовка за проверката от всеки експерт – преглед на наличната и актуална информация за проверявания обект;
- Предварителен разговор с ръководството на фирмата и извършване на проверката от екипа експерти;
- Изготвяне на констативен протокол за резултатите от проверката с констатации, предписания, срокове и отговорник за изпълнението им, който се представя и подписва от представител на оператора;
- Предприемане на административно-наказателни мерки при констатирани нарушения;
- Изготвяне на доклад за извършената проверка, който се публикува на интернет страницата на РИОСВ-Хасково;
- Провеждане на последващ контрол за изпълнение на предписанията.

Проверките за извършване на контрол на условията в КР се извършват в същата последователност и пълнота, с тази разлика, че за всяка проверка координаторът изготвя чек-лист - списък с условията, които ще бъдат проверени. При проверката експертите от екипа извършват контрол по изпълнението на условията и сроковете в КР в рамките на своите правомощия и попълват чек-листа. Изготвят се констативен протокол и доклад за констатираните факти и обстоятелства относно съответствието на инсталацията с условията на разрешителното. При констатирани нарушения се налагат административно-наказателни мерки, дават се задължителни предписания и се провежда последващ контрол. Докладът се публикува на интернет страницата на РИОСВ-Хасково.

При седмичното планиране в инспекцията се залага и извършване на извънпланови проверки по сигнали и предложения на физически или юридически лица, по заповеди на областни управители, на Министъра на околната среда и водите и др.

Извънредните проверки, свързани с аварийни или бедствени ситуации се осъществяват незабавно или в максимално кратък срок след получаване на сигнала, при необходимост съвместно с представители на Регионална лаборатория – Хасково към ИАОС.

4.4. Процедури за координиране с други контролни органи

Проверките на обекти с издадени разрешителни по чл. 104 от ЗООС се извършват от комисия и съобразно годишния план за контролната дейност, утвърдени със Заповеди на министъра на околната среда и водите. Със заповедите се определят: председателят на комисията, основните членове, обектите подлежащи на контрол и обхватът на проверките. Комисията е съставена от представители на РИОСВ, регионалните структури на Министерство на труда и социалната политика, Министерство на вътрешните работи и упълномощен представител на кметовете на общини.

Председателят на комисията свиква комисията на подготвителна среща за запознаване на членовете ѝ с дейността и характеристиката на обекта на проверка и с обхвата на проверката, уведомява писмено оператора на предприятието и/или съоръжението, подлежащо на контрол за датата на предстоящата проверка. След провеждането ѝ съставя констативен протокол със задължителни предписания със срокове и отговорници за изпълнението им. При констатирани нарушения съставя акт за административно нарушение.

След всяка проверка председателят изготвя и изпраща доклад до министъра на околната среда и водите или до упълномощено от него длъжностно лице, към който прилага констативния протокол, както и акта за административно нарушение, ако такъв е бил съставен.

4.5. Процедури за преглед на този план

За осигуряване изпълнението на плана и осъществяване на по-добра координация между експертите при комплексните проверки в РИОСВ – Хасково всяка седмица се изготвя план-график за предстоящите проверки.

В хода на изпълнение на Плана за контролната дейност за 2014 г. всеки експерт своевременно, незабавно след проверката вписва всички извършени от него проверки и резултатите от тях (предписания, административнонаказателни мерки и др.) в три създадени общи таблици – за контролната дейност, административни мерки и контрол на предписанията. Отделно всяко направление регистрира изпълнените проверки от план-графика. През 2014 г. ще се приложат допълнителни мерки за следене на процента на изпълнение на плана от всяко направление и при констатирано изоставане от планираното поради обективни и субективни причини (снеговалежи, продължителни дъждове, голям брой извънредни проверки, заболявания и др.) ще се предприемат мерки за съгъстяване на графика и увеличаване на натовареността на експертите в съответната област.

Таблица 1. Регистър на всички обекти, подлежащи на контрол и проверки от РИОСВ

В регистъра на обектите, подлежащи на контрол от РИОСВ-Хасково за 2014 г. са включени 1440 обекта. Планирано е провеждането на 858 бр. проверки общо като сума от проверките по направления на 688 обекта. На 70 обекта са предвидени проверки по повече от 1 компонент или фактор на околната среда. Изпълнението на тези проверки като комплексни обаче не винаги е ефективно, поради естеството им – например не е удачно съчетаването с проверки с емисионен контрол по въздух, води, шум, тъй като те често са свързани с голяма продължителност на измерванията и ангажиране на екип на РЛ с транспорт за цял ден. При пробовземането или измерването задължително присъства и представителят на проверявания обект, вследствие на което проверките в другите области започват със закъснение. В резултат може да се проведе 1, най-много 2 проверки за един ден. Понякога по-дългото отсъствие на един експерт (където няма втори в направлението, напр. ОХВ, продуктови такси) би довело до изоставане в провеждането на общите проверки по всички компоненти и фактори. Но във всички случаи, когато е възможно и ефективно ще бъдат осъществявани комплексни проверки по заповед на Директора на РИОСВ.